

ДО

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ДИРЕКЦИЯ
"НАЦИОНАЛЕН ФОНД"

ДНФ № 02/10.03 2009 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА И
ЕНЕРГЕТИКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА
И ВОДИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ДЪРЖАВНАТА
АДМИНИСТРАЦИЯ И
АДМИНИСТРАТИВНАТА РЕФОРМА
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ
АГЕНЦИЯ ЗА МАЛКИ И СРЕДНИ
ПРЕДПРИЯТИЯ

Относно: Сертифициране на разходите по Оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз

На основание чл. 4 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор и с цел осигуряване съответствие с изискванията на чл. 58 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 година за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999, се дават следните задължителни указания:

I. Процес на сертифициране

1. Сертифицирането на разходите по Оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз, се извършва от Сертифициращия орган в съответствие с чл. 61 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета и чл. 20 от Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията.

2. Етап от процеса на сертифициране е верифициране на разходите от бенефициенти, Междинни звена и Управляващи органи.

3. Верифицирането на разходите от бенефициент, Междинно звено и Управляващ орган е цялостен процес на наблюдение и контрол върху финансовия и физическия напредък по проектите за потвърждаване на допустимостта на разходите за изпълнение на одобрени проекти по Оперативната програма.

4. Верифицирането на разходите от бенефициент, Междинно звено и Управляващ орган е задължително условие за сертифициране на разходите от Сертифициращия орган.

II. Процес на верифициране на разходите от бенефициента

5. Бенефициентът е отговорен за изпълнение на одобрените проекти, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове в рамките на Оперативната програма, съгласно сключен договор/издадена заповед за отпускане на безвъзмездна финансова помощ, приложимото национално и европейско законодателство и правилата на програмата.

6. Бенефициентът е отговорен за верифициране на разходите за доставка, стоки и/или извършване на строителни работи и/или предоставяне на услуги по проекта въз основа на фактури и/или други документи с равносилна доказателствена стойност.

7. Преди плащане бенефициентът извършва 100% документална проверка и проверка на мястото на проекта за удостоверяване извършването на заявените за плащане дейности, базирана на техническото задание и/или тръжното досие на проекта и/или други свързани документи. За проекти, съфинансирани от Европейския социален фонд, броят на проверките на мястото на проекта зависи от същността и продължителността на проекта, но като минимум трябва да бъде извършена една проверка преди окончателното плащане по проекта.

8. Съгласно подписания договор/издадената заповед за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът изпраща на Междинното звено/Управляващия орган писмено потвърждение за изпълнение на следните обстоятелства:

- изборът на изпълнител е осъществен съгласно изискванията на Закона за обществените поръчки/ Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки/ Постановление на Министерския съвет № 55/2007г.;
- дейностите по проекта са осъществени в съответствие с принципите за добро финансово управление;
- одобреният проект се реализира с необходимите ресурси;
- искането за плащане включва допустими и действително извършени от бенефициента разходи и се основава на фактури и/или документи с равносилна доказателствена стойност, които се съхраняват при бенефициента;
- напредъкът на проекта, в това число финансов и физически, е проверен от бенефициента, включително чрез проверка на реалното изпълнение на мястото на проекта;
- извършените дейности за изпълнение на проекта са надлежно документирани и при поискване са на разположение на националните и европейските контролни органи;
- при извършени одити и/или проверки не са констатирани слабости и пропуски при управлението на одобрения проект или, ако са констатирани такива, е поет ангажимент за тяхното отстраняване като се изпълнява одобрен график с корективни мерки.

III. Процес на верифициране на разходите от Управляващия орган/Междинното звено

9. Управляващият орган отговаря за процеса на верифициране на разходите, извършени от бенефициентите по Оперативната програма.

10. Процесът на верифициране се основава на получените от Междинното звено документи, съдържащи като минимум реквизитите от Доклада по сертификация и Декларацията за допустимите разходи от Управляващия орган до Сертифициращия орган, включително извършените управленски проверки в съответствие с чл. 13 от Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията.

11. Управленските проверки за верифициране на разходите от Управляващия орган включват:

11.1 100 % документална проверка на всички представени от Междинно звено/бенефициент документи, и

11.2 задължителни проверки „на място” при Междинните звена/бенефициентите и/или на мястото на проекта.

12. Резултатите от извършените управленски проверки по т. 11.2 се описват в Приложение № А към Доклада по сертификация и Декларацията за допустимите разходи до Сертифициращия орган.

13. В случаите, когато по Оперативната програма няма определено Междинно звено, процесът на верифициране се основава на получените от бенефициента документи.

14. В случай, че по Оперативната програма има Междинно звено, Управляващият орган гарантира, че същото изпълнява изискванията за верифициране на разходите, определени за Управляващия орган в настоящите указания. Резултатите от извършените управленски проверки от Междинното звено се прилагат към документите, представени от Междинното звено на Управляващия орган.

15. Въз основа на направените проверки Управляващият орган изготвя Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи до Сертифициращия орган, както следва:

15.1 Междинен доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи в случаите на верифициране на разходи по междинни и окончателни плащания по проекти съгласно Приложение № 1 към настоящите указания;

15.2 Окончателен доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи в случаите на закриване на операция и/или приоритетна ос и/или Оперативна програма съгласно Приложение № 2 към настоящите указания.

16. С Доклада по сертификация и Декларацията за допустимите разходи Управляващият орган декларира, че административното, техническото и финансовото изпълнение на Оперативната програма е в съответствие с приложимото национално и европейско законодателство и правилата на програмата.

17. Управляващият орган създава механизъм за проверка и потвърждаване на декларираните обстоятелства в Доклада по сертификация и Декларацията за допустимите разходи до Сертифициращия орган.

18. Докладът по сертификация и Декларация за допустимите разходи до Сертифициращия орган се представя на хартиен носител, подпечатан и подписан от Ръководителя на Управляващия орган или упълномощени от него лица. Приложение А и Приложение Б към Доклада по сертификация и Декларация за допустимите разходи се представят също и в електронен вид (MS Office пакет) на електронен адрес: natfund@minfin.bg. Инструкция за попълване на Междинен и Окончателен Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи е представена в Приложение № 3.

19. Докладът по сертификация и Декларация за допустимите разходи до Сертифициращия орган се представя, както следва:

- 19.1 за разходи верифицирани от Управляващия орган до 31 декември на предходната година, срокът за представяне е 10 януари на следващата година;
- 19.2 за разходи верифицирани от Управляващия орган до 30 април, срокът за представяне е 10 май на настоящата година;
- 19.3 за разходи верифицирани от Управляващия орган до 31 август, срокът за представяне е 10 септември на настоящата година.

20. По искане на Сертифициращия орган и при спазване на условията в настоящите указания, Управляващият орган представя Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи извън посочените в т. 19 срокове.

21. За целите на верифициране на разходите Управляващият орган предоставя на Сертифициращия орган всички одитни доклади, извършени във връзка с Оперативната програма, в срок от 5 работни дни след тяхното официално връчване/ получаване.

22. Независимо от задължението по предходната точка, заедно с всеки Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи, Управляващият орган предоставя на Сертифициращия орган Справка за одитни препоръки и статус на изпълнение (Приложение № Б към Доклада по сертификация и Декларация за допустимите разходи).

IV. Проверки на място от Управляващия орган

23. Управляващият орган извършва проверки „на място” на извадков принцип на база на методология, основана на оценка на риска и/или представителна извадка.

24. В срок до 31 декември на текущата година Управляващият орган изготвя Годишен план за проверки „на място”, който обхваща проверките, които ще се извършват през следващата година. При подготовката на този план Управляващият орган отразява резултатите от извършените проверки „на място”, извършени през предходната година.

25. В срок до 15 януари всяка година Управляващият орган изпраща Годишния план за проверки „на място” на Сертифициращия орган за информация.

26. Годишният план за проверки „на място” следва да бъде съобразен с Годишните одитни планове на вътрешни и външни одитори, за които Управляващият орган е информиран.

27. Всички допълнения и изменения в Годишния план за проверки „на място” се изпращат на Сертифициращия орган в 5-дневен срок от тяхното одобрение.

28. При необходимост Управляващият орган извършва извънредни проверки „на място” в Междинно звено, бенефициент и/или на мястото на проекта, като резултатите от тези проверки се включват в Приложение № А към Доклада по сертификация и Декларация за допустимите разходи до Сертифициращия орган.

29. Управляващият орган създава механизъм за проследяване на изпълнението на препоръките, направени в резултат от проверките „на място”.

30. Управляващият орган извършва проверки след приключване на проектите съгласно изискванията на чл. 57 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета. Проверките се извършват на извадков принцип на база на методология, основана на оценка на риска и/или представителна извадка.

31. Управляващият орган извършва проверки за спазването от страна на бенефициентите на декларираните обстоятелства във връзка с третиране на данъка върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз.

V. Процес на сертифициране на разходите от Сертифициращия орган

32. Сертифициращият орган отговаря за процеса на сертифициране пред Европейската комисия на разходите, верифицирани от Управляващия орган по Оперативните програми.

33. Процесът на сертифициране се основава на 100 % документална проверка на всеки Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи, както и на друга информация. В допълнение, Сертифициращият орган извършва проверки „на място” в Управляващия орган и при необходимост в Междинното звено и/или бенефициентите и/или на мястото на проекта. Проверките „на място” се извършват на извадков принцип на база на методология, основана на оценка на риска.

34. Условие за стартиране на процеса на сертифициране е изпълнение на изискванията по чл. 71 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета.

35. За целите на сертификацията, в случай на констатирани недостатъци от страна на национални и европейски одитиращи институции във връзка с изпълнението на изискванията по чл. 71 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, Управляващият орган последователно предприема следните действия:

35.1 отстранява констатираните недостатъци чрез подобряване на системата за управление и контрол по Оперативната програма;

35.2 получава потвърждение от съответната одитираща институция за адекватното отстраняване на констатираните недостатъци;

35.3 извършва повторна проверка на всички верифицирани разходи, включени в Доклади по сертификация и Декларации за допустимите разходи, представени на Сертифициращия орган в периода до получаване на потвърждение по т. 35.2 чрез прилагане на подобрените контролни механизми на Управляващия орган;

35.4 уведомява писмено Сертифициращия орган за пълното или частичното потвърждение на верифицираните разходи, включени в съответните Доклади по сертификация и Декларации за допустимите разходи. В случай на частично потвърждение Управляващият орган приспада разходите, които не могат да бъдат верифицирани, от следващия Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи.

36. След извършването на дейностите по разглеждане на Докладите по сертификация и Декларации за допустимите разходи на Управляващите органи, Сертифициращият орган изготвя Сертификат и Декларация за разходите за всяка Оперативна програма. Тези документи се представят на Европейската комисия в общия случай три пъти годишно.

37. При установяване на несъответствия и/или пропуски в получените Доклади по сертификация и Декларации за допустимите разходи от Управляващите органи, Сертифициращият орган изисква тяхната корекция и повторно представяне (цялостно или частично).

38. Сертифициращият орган изготвя Сертификат и Декларация за разходите до Европейската комисия само за разходите, за които е получил достатъчна увереност, че са изпълнени изискванията на чл. 61 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета и чл. 20 от Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията.

39. Сертифициращият орган уведомява Управляващия орган за разходите, които са включени в Доклада по сертификация и Декларацията за допустимите разходи от Управляващия орган, но не са сертифицирани от Сертифициращия орган, както и за причините разходите да не бъдат сертифицирани.

40. Уведомлението по предходната точка се изпраща в рамките на 10 работни дни след изпращането на Сертификата и Декларацията за разходи по съответната Оперативна програма от Сертифициращия орган до Европейската комисия.

41. След отстраняване на пропуските Управляващият орган включва несертифицираните от Сертифициращия орган разходи в отделен Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи без оглед на сроковете по т. 19 от настоящите указания.

42. Процесът по сертифициране на разходите от Сертифициращия орган е независим и не следва да се обвързва с процеса на плащания от Управляващия орган/Междинното звено към бенефициента.

VI. Проверки на място от Сертифициращия орган

43. В срок до 31 март Сертифициращият орган изготвя Годишен план за проверки „на място”, обхващащ проверките, които ще се извършват за период от една година.

44. Годишният план за проверки „на място” се координира с Управляващия орган, след което се одобрява от ръководителя на Сертифициращия орган.

45. В допълнение на планираните в Годишния план проверки „на място”, Сертифициращият орган извършва извънредни проверки, при необходимост от такива.

46. За всяка проверка „на място” Сертифициращият орган уведомява предварително Управляващия орган за обекта, обхвата и срока на проверката.

VII. Неправомерно изплатени верифицирани разходи

47. За целите на сертификацията, Управляващият орган третира неправомерно изплатените суми по следните два начина:

47.1 пристъпва към процедура за възстановяването им. В този случай Управляващият орган приспада размера на възстановените суми от първия Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи към Сертифициращия орган след реалното им възстановяване. След това възстановените суми могат да бъдат договорени по други проекти в рамките на същата Оперативна програма. Ново договаряне на тези суми не може да бъде осъществено в случаите на наложени финансови корекции от Европейската комисия.

47.2 отписва неправомерно изплатените суми от разходите по Оперативната програма и ги приспада от следващия Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи към Сертифициращия орган, ако в срок до две години от датата на регистриране на сумите, подлежащи на възстановяване, същите не бъдат възстановени. Това става след предварително съгласуване със Сертифициращия орган. За да се възползва от възможността за отписване на неправомерно изплатените суми от разходите по Оперативната програма, Управляващият орган следва да възстанови отписаните суми на Сертифициращия орган до един месец след тяхното отписване. Само при изпълнението на това условие тези суми могат да бъдат договорени по други проекти.

VIII. Финансови корекции от страна на българските власти

48. По препоръка на Одитния орган и/или на база свои констатации Управляващият орган извършва необходимите финансови корекции във връзка с отделни или системни нередности по операции, приоритетни оси или Оперативната програма. Направените корекции представляват прекратяване на цялото или част от публичното финансиране (безвъзмездната финансова помощ) по Оперативната програма. При вземане

на решение за финансова корекция Управляващият орган отчита естеството и тежестта на нередностите, както и финансовите загуби за сметка на Структурните и Кохезионния фондове.

49. По отношение на верифицирани от Управляващия орган разходи, след вземане на решението по т. 48, Управляващият орган уведомява Сертифициращия орган и приспада размера на финансовата корекция от следващия Доклад по сертификация и Декларация за допустимите разходи.

50. Освободените по този начин финансови средства могат да бъдат използвани повторно по съответната Оперативна програма до 31 декември 2015 г.

51. Средствата по т. 50 не могат да бъдат повторно използвани за:

51.1 проекти или операции, които са предмет на финансовата корекция; или

51.2 проекти в рамките на цялата операция/ приоритетната ос, където е възникнала системна нередност.

52. В случай на системна нередност, по препоръка на Одитния орган и/или на база собствени констатации, Управляващият орган се задължава да разшири своите проверки по т. 11, за да обхване всички дейности, които могат да бъдат засегнати от тази нередност.

IX. Финансови корекции от страна на Европейската комисия

53. Европейската комисия може да направи финансови корекции, като отмени цялото финансиране от Общността за Оперативната програма или част от него, в случай, че установи следното:

53.1 в системата за управление и контрол на Оперативната програма съществува сериозен недостатък, който застрашава вече изплатените от Общността средства по програмата;

53.2 разходите, включени в подадения от Сертифициращия орган Сертификат и Декларация за разходите, са неправомерни и не са коригирани от българските власти преди откриването на процедура за финансови корекции от страна на Европейската комисия;

53.3 Управляващият орган не е изпълнил своите задължения по раздел VIII от настоящето указание преди откриването на процедура за корекции от страна на Европейската комисия.

54. След вземане на решение от Европейската комисия за извършване на финансови корекции чрез прекратяване на целия финансов принос на Общността по Оперативната програма или на част от него, Сертифициращият орган предприема последващи действия за възстановяване на дължимите суми от Управляващия орган на Оперативната програма.

X. Използване на счетоводната система SAP и единната Информационна система за управление и наблюдение

55. Управляващият орган осигурява съответствието на Доклада за сертификация и Декларацията за допустимите разходи с въвежданата в счетоводната система SAP информация за извършените разходи по Оперативната програма.

56. Всички представени от страна на Управляващия орган Доклади за сертификация и Декларации за допустимите разходи следва да се базират на или да са идентични с информацията в единната Информационна система за управление и наблюдение.

XI. Поддържане на одитна пътека

57. Управляващият орган осигурява и предоставя при поискване на Сертифициращия орган всички документи, свързани с изпълнението на Оперативната програма за период от три години след закриването ѝ, а в случай на частично закриване по Оперативната програма - за период от три години след годината, през която е извършено частичното закриване. Тези срокове се прекъсват в случай на съдебни процедури или по надлежно обосновано искане на Европейската комисия.

58. Управляващият орган установява процедури за гарантиране на адекватна одитна пътека, отнасяща се до изпълнението на Оперативната програма.

XII. Други

59. Управляващият орган е длъжен да осигури поддържането на информацията по Анекс 3 от Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията с оглед спазване на изискванията на чл.14 от същия Регламент.

60. Управляващият орган е длъжен, там където е приложимо на основание чл. 34 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, да поддържа информация на ниво приоритетна ос по отношение на разходите, които попадат в обхвата на Европейския фонд за регионално развитие, но са финансирани от Европейския социален фонд, или попадат в обхвата на Европейския социален фонд, но са финансирани от Европейския фонд за регионално развитие.

61. Управляващият орган следва да осигури достъп и съдействие на упълномощени служители на Сертифициращия орган до административните помещения и информацията, съхранявана на хартиен и електронен носител, и до служителите на Управляващия орган, Междинното звено, бенефициента и/или на мястото на проекта.

62. Управляващият орган следва да включи в договора/заповедта за отпускане на безвъзмездна финансова помощ на бенефициентите клаузи, гарантиращи изпълнението на задълженията, произтичащи за тях от настоящите указания.

63. Управляващият орган следва да включи в договора/заповедта за отпускане на безвъзмездна финансова помощ на бенефициентите и клаузи, гарантиращи следното:

63.1 съхраняване на всички документи, свързани с изпълнението на Оперативната програма за период от три години след закриването на програмата и/или за период от три години след годината, през която е извършено частично закриване. Тези срокове се прекъсват в случай на съдебни процедури или по надлежно обосновано искане на Европейската комисия;

63.2 спазване на правилата за възлагане изпълнението на договори по Оперативните програми, спазване на изискванията за публичност, за ограниченията и изискванията във връзка с предоставянето на държавни помощи, за осигуряване на равни възможности и за докладване на нередности.

64. Управляващият орган предоставя на Сертифициращия орган процедурния си наръчник и всички последващи негови изменения, в срок от 5 работни дни след одобрението му/им от ръководителя на Управляващия орган.

65. За целите на сертификацията Сертифициращият орган може да изисква допълнителна финансова, техническа и административна информация и други документи, като същите се предоставят от Управляващия орган в срок от 5 работни дни от поискването.

66. Неспазването на настоящите указания може да доведе до:

66.1 спиране на одобряването на лимитите на Управляващия орган/ Междинното звено от страна на дирекция „Национален фонд“;

66.2 прихващане на средства на Управляващия орган/Междинното звено от страна на дирекция „Национален фонд”, или

66.3 възстановяване на средства на дирекция „Национален фонд” от страна на Управляващия орган.

67. Настоящите указания не са приложими за Програмите за Транс-гранично сътрудничество. Начинът и редът за сертификация на разходите по тези програми се уреждат в отделно указание.

68. Настоящите указания отменят ДНФ № 2/ 31.08.2007 г. на министъра на финансите относно Сертифициране на разходите по Оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз.

Настоящите указания следва да бъдат отразени в утвърдените писмени правила на Управляващия орган и Междинните звена.

МИНИСТЪР:

